

Postanowienie z dnia 4 sierpnia 2006 r.

III SW 10/06

Kampanię wyborczą na zasadzie wyłączności prowadzi komitet wyborczy, który ponosi wydatki ze źródeł własnych, a środki finansowe gromadzi na koncie bankowym (art. 40a ust. 1, art. 84a ust. 1 oraz art. 85 ust. 4 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544 ze zm.). Kandydat na Prezydenta RP nie jest zatem uprawniony do wydatkowania własnych środków na prowadzenie kampanii wyborczej, z pominięciem konta bankowego komitetu.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Katarzyna Gonera, Beata Gudowska, Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Maria Tyszel, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 sierpnia 2006 r. sprawy ze skargi Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Marii Szyszkowskiej na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 5 czerwca 2006 r. w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego,

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e n i e

Uchwałą z dnia 5 czerwca 2006 r. Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie wyborcze Komitetu Wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Marii Szyszkowskiej w związku z naruszeniem art. 85 ust. 4 oraz art. 87g ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544). Wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 85 ust. 4 ustawy, wydatki na cele kampanii wyborczej w kwocie 3.037,56 zł kandydat sfinansował z własnych środków przekazanych Komitetowi bez pośrednictwa rachunku bankowego. Ponadto sprawozdanie wyborcze zostało złożo-

ne Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 23 stycznia 2006 r., bez dołączonej opinii biegłego, co nie jest zgodne z art. 87g ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r.

W skardze wniesionej przez Komitet Wyborczy przyznano, że do przedłożonego sprawozdania wyborczego nie została dołączona opinia biegłego rewidenta, ze względu na „skandaliczne zachowanie i z góry przemyślany zamiar bezpośredni tzw. przekrętów” o czym poinformowano Państwową Komisję Wyborczą w skardze z dnia 20 stycznia 2006 r. Komitet przyznał także, że kwotę 3.037,56 zł pozyskał od kandydata i została ona wydatkowana na cele kampanii wyborczej bez pośrednictwa rachunku bankowego. Nie kwestionując powyższego, podniesiono że zarówno Komitet jak i kandydat nie mieli świadomości, iż naruszają ustawę.

W odpowiedzi na skargę Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymała stanowisko zajęte w zaskarżonej uchwale i wniosła o oddalenie skargi. PKW wyjaśniła, że przyczyną odrzucenia sprawozdania finansowego było naruszenie art. 85 ust. 4 i art. 87g ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r., polegające na wydatkowaniu przez Komitet na cele wyborcze kwoty 3.037,56 zł bez pośrednictwa rachunku bankowego Komitetu. Wykazane w sprawozdaniu wyborczym Komitetu przychody i wydatki wyniosły 8.107,74 zł, natomiast suma wpłat na rachunek bankowy Komitetu wyniosła 5.070,18 zł. Ze sprawozdania wyborczego wynika zatem, że różnica w kwocie 3.037,56 zł stanowiła środki, którymi Komitet dysponował, lecz nie zgromadził ich na rachunku bankowym. Według dokumentacji załączonej do sprawozdania (faktura [...] z dnia 31 sierpnia 2005 r.) kwota 1.220,00 zł została wpłacona przez kandydata ze środków własnych, nie zgromadzonych na rachunku bankowym Komitetu. W dokumentacji znajduje się także oświadczenie kandydata o przekazaniu kwoty 500 zł na wydrukowanie ulotek - również ta kwota została przekazana na rzecz Komitetu bez pośrednictwa rachunku bankowego. Pozostała kwota środków przekazanych przez kandydata, w wysokości 1.317,56 zł, również nie została przekazana na rachunek bankowy Komitetu, co znajduje potwierdzenie w załączonej do sprawozdania historii rachunku. Stanowi to naruszenie art. 85 ust. 4 powołanej ustawy, zgodnie z którym środki finansowe komitetu gromadzi się na koncie bankowym. Ponadto Komitet naruszył art. 87g ust. 1 tej ustawy, gdyż mimo poinformowania pełnomocnika finansowego przez Państwową Komisję Wyborczą o obowiązku przedłożenia sprawozdania wraz z opinią biegłego i wymaganymi dokumentami oraz o wyborze biegłego rewidenta właściwego do zbadania sprawozdania Komitetu i wydania opinii na jego temat

(pismo [...] z dnia 21 listopada 2005 r.), sprawozdanie nie zostało udostępnione biegłemu do zbadania i zostało złożone bez jego opinii.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest bezzasadna. Przepisy ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące finansowania wyborów nie budzą wątpliwości. Nie mają one charakteru zaleceń, lecz są bezwzględnie obowiązujące, jednakowe dla wszystkich uczestników kampanii wyborczej. Przepis art. 84 ustawy o wyborze Prezydenta RP stanowi, że finansowanie kampanii wyborczej kandydata na Prezydenta RP jest jawne. Z kolei przepis art. 85 ust. 4 ustawy wskazuje, że środki finansowe komitetu gromadzi się na koncie bankowym, z tym że środki pochodzące od osób prawnych, z wyłączeniem partii politycznych, oraz pochodzące od anonimowych ofiarodawców ze zbiórek publicznych gromadzone są na osobnych subkontach konta komitetu. Trafnie twierdzi Państwowa Komisja Wyborcza, że ustawa o wyborze Prezydenta RP nie przewiduje odstępstw od zasady gromadzenia środków finansowych komitetu na wyodrębnionym koncie, niezależnie od ich wysokości bądź źródła, z którego pochodzą. Ustawa o wyborze Prezydenta RP nie przewiduje wyjątku dla własnych środków finansowych kandydata. Tak samo jak darowizny innych osób, muszą one zostać wpłacone na konto bankowe komitetu wyborczego, aby mogły być legalnie użyte w kampanii wyborczej. Kampanię wyborczą na zasadzie wyłączności prowadzi komitet wyborczy, który ponosi wydatki ze źródeł własnych, a środki finansowe gromadzi na koncie bankowym (art. 40a ust. 1 art. 84 a ust. 1 oraz art. 85 ust. 4 ustawy o wyborze Prezydenta RP). Kandydat na Prezydenta RP nie jest zatem uprawniony do wydatkowania własnych środków na prowadzenie kampanii wyborczej z pominięciem konta bankowego komitetu. Należy także wskazać, iż zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2001 r., III SW 9/01, (OSNAPiUS 2002 nr 3, poz. 67), Komitet wyborczy kandydata na Prezydenta RP jest obowiązany gromadzić wszystkie środki finansowe na koncie bankowym, niezależnie od tego z jakich źródeł pochodzą oraz czy koszt wydatków na cele kampanii wyborczej jest wysoki, czy niski. Natomiast w postanowieniu z dnia 4 października 2001 r., III SW 5/01, (OSNAPiUS 2001 nr 18 - wkładka), Sąd Najwyższy wskazał, że kandydat na Prezydenta RP nie jest uprawniony do wydatkowania wła-

snych środków finansowych na prowadzenie kampanii wyborczej, z pominięciem konta bankowego komitetu wyborczego.

Z kolei twierdzenia zawarte w skardze zmierzające do wykazania niskiego stopnia winy (lub nawet jej braku) w niekwestionowanym naruszeniu art. 85 ust. 4 oraz art. 87g ust. 1 ustawy o wyborze Prezydenta RP, nie mogą odnieść skutku. Przedstawione argumenty nie mają natury prawnej, a przede wszystkim pozostają w sprzeczności z imperatywnymi przepisami prawa, które jednoznacznie nie pozwalają na uzależnianie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdania finansowego od dobrej bądź złej woli partii naruszającej przepisy ustawowe o wyborze Prezydenta RP. Warto w tym miejscu powołać pogląd Sądu Najwyższego zawarty w postanowieniu z dnia 22 maja 2001 r., III SW 12/01 (niepublikowane), w myśl którego brak winy w złamaniu prawa lub znikomy stopień jego naruszenia nie mają znaczenia dla przesłanek odrzucenia sprawozdania wyborczego na podstawie art. 87h ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z tych względów na podstawie art. 87i ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta RP orzeczono jak w sentencji.

=====